

24 november 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 157

KFKS 2020/596

Remiss – En mer likvärdig skola – minskad skolegregation och förbättrad resurstilldelning SOU 2020:28

Yttrande till utbildningsdepartementet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen antar utbildningsnämndens förslag till yttrande med följande tillägg:

- 1) Tillägg till sammanfattningen längst ned på s 2

Nacka kommun avstyrker följande förslag:

Att kötid inte längre ska kunna användas som urvalsgrund till fristående skolor (Avsnitt 6.5.2)

- 2) Nytt stycke förs in på s 10 före ”Möjlighet att överklaga skolplaceringar”

Urvalsgrunden kötid för fristående skolor

Grundregeln för fristående skolor är att vara öppna för alla elever, medan en kommunal huvudmans uppgift är att säkerställa placering för alla elever folkbokförda i kommunen. Det är således två olika grunder som en fristående och en kommunal huvudman har att utgå från och som gör det rimligt att urvalsgrunderna inte är fullt ut lika för en fristående och en kommunal skola.

Eftersom närhetsprincipen inte är en självklar urvalsgrund för fristående skolor, utifrån deras öppenhetskrav, tillämpas ofta kötid istället. Utredningen föreslår dock att kötid som urvalsgrund tas bort, i syfte att minska skolegregationen. Barn till välinformerade vårdnadshavare får större möjlighet att komma in på de mest populära fristående skolorna genom att de tidigt ställer sina barn i kö, enligt utredningen. Det problemet borde dock minska om aktivt skolval blir huvudregel i fler kommuner och om informationen om skolor till vårdnadshavare och elever förbättras, så som utredningen också föreslår. Att ta bort en urvalsgrund som är enkel att förstå, transparent och förutsägbar för vårdnadshavare och elever, till skillnad från lottning, kommer inte bidra till att en enda skola blir bättre och därmed inte heller till en mer likvärdig skola. Det som krävs är snarare att ansvarig huvudman ser över förutsättningarna för en skola som inte klarar sitt uppdrag. Staten har därtill verktyg att tillämpa om problemet är att en huvudman brister i sitt ansvarstagande. Mot ovanstående bakgrund avstyrker Nacka kommun förslaget om att kötid inte längre ska vara en tillåten urvalsgrund till fristående skolor.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

24 november 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

3) Nytt stycke förs in längst ned på s 11 (om Skolans finansiering):

Det är främst kommuner i Stockholmsregionen, bl a Nacka, som skulle drabbas hårt av denna omfördelning. Vi skulle straffas för att målmedvetet ha arbetat för att motverka skolegregation och skapa hög kvalitet för alla elever, det är en orimlig och oacceptabel konsekvens.

4) Nytt stycke förs in längst ned på s 5 (Om "allsidig social sammansättning")

Därutöver anser Nacka kommun att den föreslagna lagregleringen skapar ny osäkerhet för kommunerna om vad som ska anses vara tillräckliga åtgärder för att man ska ha fullgjort sin uppgift. Det framgår överhuvudtaget inte hur Skolinspektionen kommer att göra tillsyn av kommunernas arbete på detta område och på vilka grunder man eventuellt kan rikta kritik.

Ärende

Nacka kommuns yttrande avseende den statliga offentliga utredningen En mer likvärdig skola - minskad skolegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) innebär att förslag om bland annat införande av aktivt skolval, förändringar i skollagen om närhetsprincipen och möjlighet för kommuner som vill att använda urvalsgrunden syskonförtur vid placering av elever i kommunala skolor tillstyrks. Förslag som avstyrks innefattar bland annat att hantering och beslut av elevers skolplacering överförs till statlig nivå och förslag till förändringar avseende finansieringen av skolan.

Utbildningsnämnden behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 5 november 2020 (§ 73) och beslutade då att föreslå kommunstyrelsen att anta utbildningsenhetens förslag till yttrande med följande ändring: 1) En ny punkt läggs till sist under rubriken "Nacka kommun tillstyrker följande förslag" med följande lydelse: "Att särskilda skäl ska kunna ge företräde för placering i en kommunal skola (Avsnitt 6.5.1). Det är angeläget att det i lagstiftningen framgår vad som avses med särskilda skäl, och hur sådana skäl förhåller sig till elevers rätt till placering i rimlig närhet till hemmet. 2) Punkt 9 under rubriken "Nacka kommun avstyrker följande förslag" utgår.

Handlingar i ärendet

Protokollsutdrag från utbildningsnämnden den 5 november 2020 § 73

Tjänsteskrivelse från utbildningsenheten, daterad den 23 oktober 2020

Bilaga Förslag till yttrande från Nacka kommun gällande SOU 2020:28 En mer likvärdig skola – reviderad i enlighet med föreslagna ändringar från utbildningsnämnden och kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade på följande förslag till beslut:

”Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen antar utbildningsnämndens förslag till yttrande med följande tillägg

- 1) Tillägg till sammanfattningen längst ned på s 2

Nacka kommun avstyrker följande förslag:

Att kötid inte längre ska kunna användas som urvalsgrund till fristående skolor (*Avsnitt 6.5.2*)

- 2) Nytt stycke förs in på s 10 före ”Möjlighet att överklaga skolplaceringar”

Urvalsgrunden kötid för fristående skolor

Grundregeln för fristående skolor är att vara öppna för alla elever, medan en kommunal huvudmans uppgift är att säkerställa placering för alla elever folkbokförda i kommunen. Det är således två olika grunder som en fristående och en kommunal huvudman har att utgå från och som gör det rimligt att urvalsgrunderna inte är fullt ut lika för en fristående och en kommunal skola.

Eftersom närhetsprincipen inte är en självklar urvalsgrund för fristående skolor, utifrån deras öppenhetskrav, tillämpas ofta kötid istället. Utredningen föreslår dock att kötid som urvalsgrund tas bort, i syfte att minska skolegregationen. Barn till välinformerade vårdnadshavare får större möjlighet att komma in på de mest populära fristående skolorna genom att de tidigt ställer sina barn i kö, enligt utredningen. Det problemet borde dock minska om aktivt skolval blir huvudregel i fler kommuner och om informationen om skolor till vårdnadshavare och elever förbättras, så som utredningen också föreslår. Att ta bort en urvalsgrund som är enkel att förstå, transparent och förutsägbar för vårdnadshavare och elever, till skillnad från lottning, kommer inte bidra till att en enda skola blir bättre och därmed inte heller till en mer likvärdig skola. Det som krävs är snarare att ansvarig huvudman ser över förutsättningarna för en skola som inte klarar sitt uppdrag. Staten har därtill verktyg att tillämpa om problemet är att en huvudman brister i sitt ansvarstagande. Mot ovanstående bakgrund avstyrker Nacka kommun förslaget om att kötid inte längre ska vara en tillåten urvalsgrund till fristående skolor.

- 3) Nytt stycke förs in längst ned på s 11 (om Skolans finansiering):

Det är främst kommuner i Stockholmsregionen, bl a Nacka, som skulle drabbas hårt av denna omfördelning. Vi skulle straffas för att målmedvetet ha arbetat för att motverka skolegregation och skapa hög kvalitet för alla elever, det är en orimlig och oacceptabel konsekvens.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

24 november 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

4) Nytt stycke förs in längst ned på s 5 (Om ”allsidig social sammansättning”)
Därutöver anser Nacka kommun att den föreslagna lagregleringen skapar ny osäkerhet för kommunerna om vad som ska anses vara tillräckliga åtgärder för att man ska ha fullgjort sin uppgift. Det framgår överhuvudtaget inte hur Skolinspektionen kommer att göra tillsyn av kommunernas arbete på detta område och på vilka grunder man eventuellt kan rikta kritik.”

I ovanstående yrkande instämde Hans Peters (C) och Karin Teljstedt (KD).

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det bara fanns ett förslag till beslut – ovanstående yrkande från Mats Gerdau m.fl. – och fann att arbetsutskottet hade beslutat i enlighet med detta förslag.

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att Socialdemokraterna inte deltar i beslutet.

Mikael Carlsson (NL) meddelade att Nackalistan inte deltar i beslutet.

Protokollsanteckningar

Lisa Rasmussen lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet:

”Vänsterpartiet tycker att det är svårt att ta ställning till förslag om minskad skolsegregation när man inte tar tag i grundproblemet, kommersialiseringen av skolväsendet. Det framgick tydligt i SOU 2016:78 Ordning och reda i välfärden att företags rätt till att ta ut vinster i välfärden driver på en allt mer ökad segregation. Vi ser de föreslagna åtgärderna som otillräckliga så länge det är tillåtet att ta ut vinster på bekostnad av elevernas undervisning.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------